

Savos iespaidos dalās XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku
brīvprātīgā **Ilma Jansone**.

Vairākus mēnešus pirms Dziesmu svētkiem bija aicinājums pieteikties brīvprātīgajiem uz šiem svētkiem. Sākumā vēl tā ilgi domāju – piedalīties, nepiedalīties? Bet gribējās beidzot pašai tur būt un dzirdēt. Principā Dziesmu svētkus esmu izjutusi no astoņdesmitā gada, jo es strādāju uz tramvaja, braucu pa visu Rīgu. Daudzreiz gadījās, kad pēc svētkiem dalībnieki vai skatītāji brauc uz mājām manā tramvajā. Skaisti jau bija – kolektīvi, kad iesēdās, dziedāja ar klausītājiem kopā – viss tramvajs dziedāja. Viens gads bija tāds, ka mums bija nozīmēti katram savi kolektīvi. Viņi iekāpa manā tramvajā, un es zināju, uz kuriem viņi brauc, jo tie kolektīvi bija izmitināti pa skolām. Viņi iekļāvās mūsu transporta maršrutā. Tur, kur nebija tramvaju, brauca ar trolejbusu vai autobusu. Uz tramvaja strādājot, nevieni Dziesmu svētki man nebija tādi, lai es varētu būt tur kā klausītājs vai kā dalībnieks. Es biju tas, kas ļauj nokļūt pārējiem dzirdēt, redzēt, priecāties un būt kopējā dziesmā.

Šinīs Dziesmu svētkos savādāk bija. Es biju brīva, un es nolēmu pieteikties brīvprātīgajos. Pa tiem pāris mēnešiem pieteicās 1500 cilvēku. Mums tūlīt arī izveidojās koordinators, kas ar mums visu laiku sazinājās internetā. Bija pirms tam arī tādas kā aptaujas. Cilvēkiem bija pašiem jānāk, jāprezentējas, kāda ir pieredze, ko esat darījuši, kāpēc jūs nākat, kādas valodas jūs zināt, kādas prasmes jums ir un kādās nodaļās jūs vēlētos strādāt. Un arī bija tāds jautājums – un kādās noteikti negribētu.

Pēc tās aptaujas komisija izvērtēja, kurus uzaicināt piedalīties. Man tā iekrita, ka es Dziesmu svētkos savu brīvprātīgo darbu sāku jau 2. un 3. datumā. Tāpēc, ka tad sākās skates. Mums tur darbs bija pat divās maiņās. Man gadījās kopā ar dziedātājiem būt. Tas bija ļoti fantastiski. Pirms tam bija koklētājiem. Tur nebija klausītāju, tur bija tikai komisija. Paši koklētāji tikai klausījās. Koristiem gan bija klausītāji. Mēs, brīvprātīgie, tur piedalījāmies, organizējot kustību, palīdzot dalībniekiem atrast telpas, izdalīt dzeramo ūdeni, pateikt, kur, kas atrodas – tās bija mūsu funkcijas. Tā man bija kā iesildīšanās.

Kad sākās paši Dziesmu svētki, mēs jau bijām sadalījušies pa grupām. Mani nodalīja transporta grupā. Bija transporta grupa, bija tie, kas informācijas centrā strādāja, tie, kas bija kopā ar kolektīviem. Ļoti daudz mēs bijām – kādas 10–12 dažādas grupas. Bet vēlāk jau izveidojās tā – tur, kur trūkst, tur dodies. Jau no pirmās

dienas, kad iesākās tās gaitas, bija tā, ka daži dalībnieki no tiem brīvprātīgajiem, kas pieteikušies, neturēja par vajadzīgu informēt, ka viņi neieradīsies. Tad bija dažreiz tā – nav neviena. Tev īsziņu atsūta: Vari? Esi laipna un ierodies. Līdz ar to, ka es biju brīva, arī pieteicos kur vien iespējams. Vienkārši gribējās izjust to Dziesmu svētku gaisotni.

Tad, kad bija tas skaistais gājiens – turpat sešas septiņas stundas, viņš gan iet drusciņ ilgāk, nebija uzreiz divos, iesākās vēlāk. Bet mēs jau vairākas stundas pirms tam koordinējām autobusu satiksmi. Būtībā caur manām rokām un pāris manu kolēģu rokām – arī brīvprātīgo – izgāja cauri visi autobusi, automašīnas un kas tikai nebija – visi izgāja cauri, jo mēs viņus dalījām, kur katram iebraukt, kur katram nolikt savu braucamo, lai pēc tam varētu dalībnieki viņos iesēties un nokļūt, lai viņi tiktu aizvesti un attiecīgā laikā arī nokļūtu tur, kur viņiem ir nepieciešams. Gājienu es redzēju tikai daļēji. Vairāk es redzēju Latgales novadus, kas nāca, Daugavpili. Sākumu es neredzēju, par cik daudzi autobusi vēl tikai brauca Rīgā iekšā ar dalībniekiem.

Tālāk jau mūsu darbs bija Olimpiskajā sporta centrā. Mēs tur salasījāmies, bet būtībā pie dejojājiem man iznāca ļoti maz būt. Mēs tur izvietojām stāvlaukumā autobusus. Paši dalībnieki un visi pārējie jau zināja, kas viņiem jādara. Mūs arī nobrīdināja, ka dežošanu mēs neredzēsīm – tikai televīzijā.

Brīvprātīgajos pieteicās gan jauni, gan veci. Vecums nebija svarīgs – jauns vai vecs, students vai ne students. Pieteicās dažādi. Es ļoti apbrīnoju tos cilvēkus, kas bija gatavi bez maksas, būtībā bez maksas mēs garas stundas reizēm strādājām visdažādākajās situācijās. Līdz finišam mēs laikam 1200 bijām brīvprātīgo, kas būtībā nodrošināja visu Dziesmu svētku norises laiku.

Es arī pamazām katru dienu rakstīju – bija ļoti spraigas tās dienas, spraigi notikumi, ļoti daudz visādas situācijas. Es arī drusciņ ar rakstīšanu nodarbojos, līdz ar to es arī mazlietiņ pierakstīju norises gaitu. Pēc tam mūs arī aicināja uzrakstīt plusus un mīnus, kas ir izdevies un kas nav izdevies, kas ir sanācis un kas ir paticis.

Dziesmu svētkos lielāko daļu es strādāju Mežaparkā, mums bija pie vārtiem jāstāv, skenējām caurlaides. Vienā brīdī tur mums negāja, vēlāk tas nokārtojās. Dziedātāji nāca uz tiem mēģinājumiem. Protams, tad varēja kopā padziedāt, viņus

uzmundrināt. Bija jau grūti, jo bija karstas dienas. Bija jānodrošina ūdens dzeramais, jānodrošina visas tās norises un tā tālāk.

Pats grandiozākais protams bija ģenerālmēģinājums un noslēguma koncerts. Bet tie mums, brīvprātīgajiem, bija visgrūtākie. Tur mēs strādājām visgarākās stundas. Redzējām visskaistāko, bet arī strādājām ļoti daudz. Arī sadziedāšanās naktī. Mums gadījās daudz saskare ar senioriem. Ļoti skaistas atsauksmes bija. Centrā vairākās vietās bija lieli ekrāni. Kas arī neaizbrauca līdz Mežaparkam, viņi varēja redzēt Dziesmu svētkus. Viņi to bija izmantojuši – kā vēlāk izrādījās. Ļoti daudzi bija Dziesmu svētkus tiešā vai netiešā klātienē redzējuši.

Daudz visādas interesantas lietas notika. Pašam tas skats uz svētkiem no cita skatu punkta. Viena lieta ir dziedāt un rūpēties par tērpu un tā tālāk. Bija reizēm kuriozi, kad šuvām tērpiem malas, gan visu ko, kas tik nebija. Atlases koncertā, kad bija uztraukumi, mēs līdzī dzīvojām. Kas tik nebija! Vienai meitenei tur gadījās krišana, klupšana. Medicīniskas palīdzības nācās sniegt. Ar visu mēs tikām tur galā. Zemessardze mums pieslēdzās palīgā, mēs bijām koordinēti arī ar medicīnas dienestu, ja nu gadījumā kādam kāda vaina, lai tūlīt var reaģēt. Labi, ka nevienam nekas īpaši traks nenotika.

Vairāki cilvēki nāca apskatīt to Dziesmu svētku norises vietu, par cik tie soli bija tikko iekārtoti. Gribējās to jauno veidolu ieraudzīt. Mēs arī dalījām bukletus – pa div stundām divas kastes izdalījām. Bija tāds moments, kad atbrauca autobuss ar vāciešiem. Tur bija arī seniori, viņi daži mācēja angļiski. Ļoti apbrīnoju, ka viņi visi vēlējās tos bukletus – nekas ka latviski, tā ir piemiņa, suvenīrs no Dziesmu svētkiem.

Cilvēki iepriekšējā dienā pirms noslēguma koncerta bija nākuši diezgan tā pēdējā brīdī. Tas bijis ļoti grūti gan viņiem pašiem, gan arī visiem citiem, kas atnākuši, jo būtībā pēdējā brīdī nākot pa vārtiem iekšā, ļoti grūti bija visus cilvēkus noskenēt, lai tādā plūsmā viņi iet. Protams, centāmies visu ko var, visu iespējamo. Līdz ar to noslēguma koncertā tās iespējas jau bija atstrādātas, tūlīt kā kāda neveiksme notikusi, tā tūlīt sistēma bija uzlabota. Viss varēja norisināties labā gaisotnē.

Mums katram iedeva plānu. Mūsu galvenais uzdevums bija jānorāda, kur cilvēkiem tās biļešu vietas. Ļoti daudzi prasīja – gan angļiski, gan vāciski, gan krievu valodā, gan latviešu valodā – kur viņiem labāk nokļūt. Bija jānodrošina tā skaistā

plūsma koncerta laikā. Mums bija jāskatās, lai tās ejas būtu brīvas. Cilvēkiem dikti patikās skraidīt visur kur. Daži ar bērnu ratiem iebraukuši – kāpēc nedrīkst, kā tad tā?!

Bija padomāts par invalīdiem, viņiem bija atsevišķi konkrēta vieta, kur viņi ar visiem ratiem var sēdēt un koncertu skatīties. Smēķētavas vietas bija, suvenīrus varēja nopirkt. Bija tāds plāns, lai mums būtu vieglāk, ātrāk, konstruktīvāk strādāt.

Ko lai saka? Būtībā iespaids par Dziesmu svētkiem – ļoti grandiozi. Mēs arī izpelnījāmies atzinību no pašas ministres. Nākošā dienā pēc koncerta mums bija sapulce, sanākšana visiem brīvprātīgajiem. Pati kultūras ministre bija atbraukusi jau tūlīt no sēdes un atskaitījās, kas ir spriests, kādi pirmie vērtējumi un tieši konkrēti par mūsu brīvprātīgo darbu. Visi bija stāvā sajūsmā.

Darbs bija atbildīgs, tas bija ļoti interesants. Dažādi darbiņi atradās visiem. Lai mūs katru atpazītu, mēs bijām tādi ļoti sarkani – sarkanos krekliņos visi. Darbs – visu dzirdēt, redzēt, tai pat laikā būt modriem tā kā sargiem – tāda tā mūsu funkcija bija. Iepazinos ar ļoti jaukiem cilvēkiem – gan dziedātājiem, gan dejojājiem. Pēc tam nāca un teica paldies par uzmundrinājumu. Tas bija ļoti jauki.

Attēlā no kreisās puses pirmā Ilma Jansone, blakus Reinis un Ilga Būdas.